

» iniquitatis¹. » Et exponit quam dicat vanitatem et quam dexteram. Dexteram enim iniquitatis dicit felicitatem hujus sæculi : non quia non invenitur apud bonos, sed boni quando illam habent, in sinistra illam habent, non in dextera. Felicitatem perpetuam habent in dextera : felicitatem temporalem habent in sinistra. Cupiditas autem rerum æternarum et felicitatis æternæ, non debet misceri cupiditati rerum temporalium, id est, felicitatis præsentis et temporalis. Et hoc est, « Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua². » Ergo, « Dexteram eorum dextera iniquitatis. »

XXIII. Audite jam quomodo locuti sunt vanitatem, et quomodo dexteram habeant iniquitatis. Audiamus omnes, prodest vobis. Audiatis, ne dicatis non vos audisse : quia dictum est servo : Tu dares, et ego exigere³. Et diximus hesternò die, quia nos servi sumus dantes ; alter est qui exigat. Sorores nostræ, nolentes audire, quasi nolunt pati exactorem. Sine causa, fratres mei, nemo sibi hinc blandiatur. Aliud est non accepisse, aliud accipere noluisse. Qui recusat donum Dei, ipsius recusationis reus tenetur⁴. Quomodo enim dictum est servo dispensatori, Quare non dedisti? Sic dicetur servo, cui ille positus est dispensare, Quare non accepisti? Si non fuit qui daret, excusabis te : si autem sonant Lectores, etiam quando tacent Tractatores, et ubique verbum Dei prædicatur, et vere dictum est : « In » omnem terram exiit sonus illorum, et calor verbi Dei » ubique diffunditur, nec est qui se abscondat a calore » ejus⁵ : » Non erit quid dicere in iudicio Dei. Fratres audiamus, et faciamus ; si volumus habere spem, non nos excusemus. Plerumque mendicus unum nummum petens, ad ostium tibi præcepta Dei cantat.

¹ Psal. cxliii, 11. — ² Matth. vi, 3. — ³ Luc. xix, 23. — ⁴ Vide in Psal. xxxii, Serm. ii, n. 2. — ⁵ Psal. xviii, 5.

⁶ Psal. lxxxv, 13. — ⁷ Forte idem.

XXIV. Audiamus ergo : « Quorum os locutum est vanitatem, et dextera eorum dextera iniquitatis. » Videte felicitatem mundi, ubi illi spem ponebant qui locuti sunt vanitatem, et quorum dextera iniquitatis est. Nam sic incipit dicere : « Quorum filii eorum sicut novellæ constabilitæ¹. » Felicitas licita est. Non hic dixit fraudes, perjuriam, rapinas, scelera : felicitatem dixit quasi innocentium. Et si ista contemnenda est ; quemadmodum sunt plangendi illi, qui etiam rapinas faciunt, qui furta, qui scelera, qui homicidia, qui adulteria et cætera quæ etiam ipsa mundana felicitas damnat?

XXV. Videte qualem velit esse hominem de vita nova, qualem velit esse hominem ad vasa pastoralia pertinentem, et ad gratiam Dei, et ad lac quo nutrimur. Attendite jam : « Quorum filii eorum sicut novellæ constabilitæ ; filiæ eorum ornatae sicut similitudo templi. » Forte propterea sorores nolebant audire. Audiant ergo, velint nolint, et discant venire ad Dominicum, non in superbia Golias, sed in humilitate David. Numquid enim ista exponenda sunt? Numquid obscura sunt? Loquuntur homines vanitatem, et dicuntur alienigenæ : non pertinent ad hæreditatem Christi, ad regnum ejus cui dicimus, Pater noster : alienigenæ computantur. Et quam dicunt felicitatem? « Filii eorum sicut novellæ constabilitæ : » quasi propago propaginis. Habet multos filios, multos nepotes ; securus est adversus casum mortis. Quasi non millia hominum plerumque unus casus absumat. « Filii eorum » sicut novellæ constabilitæ. » Ecce puta sint filii sicut novellæ constabilitæ : nonne aliquando etiam novellas vicinas sylvarum ignis absumit? « Filiæ eorum ornatae sicut similitudo templi. » Cito hinc transeamus : consulendum est pudori foeminarum. Ipsæ potius habendo cognos-

¹ Psal. cxliii, 12.

cant quid habeant, quod nos commemorando erubescimus. « Filiae eorum ornatae sunt sicut similitudo templi. Cellaria eorum plena, eructantia ex hoc in hoc¹. » Quomodo dicimus de abundantibus : Non habet ubi ponat, nescit quid habeat. Impletur unum cellarium, et redundant fructus : redundant possessiones, eructant cellaria ex hoc in hoc.

XXVI. « Oves eorum foecundae, multiplicantes in exitibus suis. » Intrant paucae ; pariunt, et exeunt multae : « Multiplicantes in exitibus suis. » Anno priore tot erant, hoc anno tot sunt. Gaudetur et exultatur ; tumescit Goliath, et ad certamen provocat superbus in ista felicitate : Quis mihi potest ? Quis mihi audet ? Si non illud dicunt homines quibus haec abundant, si non quotidie unusquisque sentit in se. Habet aliquid amplius quam vicinus ; nonne dicit, Quis mihi potest ? aut vicinus iste si mihi fecerit injuriam non illi ostendo ? Vide si non Goliath est provocans ad certamen. Sed procedit David, nudus armis bellicis, armatus lapidibus paucis, prosternet omnem superbiam, id est, justus homo : sicut Martyres fecerunt, prostraverunt injustos. Et eo tempore quo videbantur victores, ipsi vincebantur, quando in his dux ipsorum diabolus superabatur.

XXVII. Verum felicitatem illam attendite : « Oves eorum multiplicantes in exitibus : boves eorum crassi. » Non est ruina sepi². » Sepis enim plerumque maceria esse solet. « Non est ruina sepi, neque exitus : » omnia integra, omnia perfecta, omnia plena. « Neque clamor in plateis eorum : » non lites, non tumultus. Videte qualem felicitatem quasi innocentium describat : ne dicat sibi quisque, Sed hoc dixit de illis qui rapiunt res alienas. Non est hinc dictum aliquid : alibi fit talium mentio.

¹ Psal. cxxliii, 13. — ² Ibid. 14.

Nam manifestum est sceleratos esse puniendos. Et hinc debent intelligere quae poena eos expectet, quando innocens quisque cum his superbe utitur et immoderate, reprobatur a Deo, et inter filios alienigenarum computatur. Non enim et dives ille alienos fructus quaerebat, cui successit regio in fructibus, et cum aestuaret, non habens quo congregaret fructus mundanos, et non videret pauperes in quibus sibi thesaurizaret in caelo : « Destruam, » inquit, apothecas meas, et faciam novas ampliores, et « replebo eas. » Unde, nisi de fructibus suis ? « Et dicam » animae meae, Habes multa bona, satiare. Dixit autem » illi Deus, Stulte, hac nocte auferetur a te anima tua : » quae praeparasti, cujus erunt¹ ? » Sicut ergo in Evangelio, fratres, insultatum est homini gaudenti de temporali felicitate, quamvis illi felicitate de agro proprio esset, non de rapinis alienis : sic et in isto Psalmo temporali felicitati insultatur, ut discat anima innovata et regenerata per gratiam lactis, illam desiderare perpetuam et sempiternam beatitatem. Ideo vide quomodo connectat : « Quorum filii eorum sicut novellae constabilitae, filiae eorum ornatae ut similitudo templi. Cellaria eorum plena, eructantia ex hoc in hoc. Oves eorum foecundae, multiplicantes in exitibus suis : boves eorum crassi. Non est ruina sepi, neque exitus, neque clamor in plateis eorum. Beatum dixerunt populum cui haec sunt². » Sed qui dixerant ? « Quorum os locutum est vanitatem. » Superius enim descripti sunt.

XXVIII. Tu autem quid dicis ? Nam illi « beatum dixerunt populum cui haec sunt. » Ego quid dico ? « Beatus populus cujus est Dominus Deus ipsius. » Ergo ille est beatus populus, qui pro filiis suis et pro filiabus ornatis, pro crassitudine boum, pro foecunditate ovium,

¹ Luc. xii, 18, etc. — ² Psal. cxxliii, 15.